



## ***Pregó de la Festa de Sant Romà***

**Pregoner:** Josep Maria Pons i Guri

**Data:** 10 de novembre de l'any 1995



## Josep M. Pons i Guri

### Artífex de la memòria

*A començament dels anys cinquanta, Josep M. Pons i Guri va iniciar una estreta relació amb Lloret. jurista, historiador i arxiver, Pons i Guri ha sabut combinar perfectament aquestes tres activitats. Pons i Guri és una de les persones que millor coneix la història recent i remota de Lloret de Mar.*

*Com a jurista, és especialista en la història del dret civil català i ha publicat estudis sobre la història jurídica catalana.*

*Com a historiador, ha publicat nombrosos treballs sobre la història de l'art, sobre l'antiga marina catalana i sobre la història dels territoris que havien format part del vescomtat de Cabrera, entre els quals destaca el «Llibre de Santa Cristina de Lloret»), publicat l'any 1977.*

*Com a arxiver va fundar l'any 1934 l'Arxiu Històric Fidel Fita d'Arenys de Mar del que actualment és director i ha escrit diferents manuals de metodologia per a la utilització dels fons arxivístics.*

*Pons i Guri ha estat distingit com a Membre de la Reia/Acadèmia de les Belles Arts de Catalunya, Membre de la Reia/Acadèmia de Bones Lletres, l'any 1987 va ser condecorat amb la Creu de Sant Jordi i l'any 1993 va rebre la Medalla d'Or del Col·legi d'Advocats de Barcelona.*



Ajuntament de  
Lloret de Mar

**SAMLM**  
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR

## PREGÓ

Il·lustríssims senyors.

Senyores, senyors:

Abans de seguir més endavant, em cal agrair a l'Ajuntament de Lloret de Mar que s'hagi recordat de mi, servidor vostre, i m'encomani el pregó de la festa de Sant Romà d'enguany, encàrrec que he acceptat amb més gran complaença, car no en va, conservo el record d'altres intervencions en actes semblants d'anys enrere, com foren en el 1966, any del Mil·lenari del topònim Lloret i el 1977 durant la presentació d'El Llibre de Santa Cristina esdevinguts trenta i vint anys enrere, però que encara visc com si fossin d'ahir mateix. Altrament, ara, ja en una senectut avançada, en el retrobament d'avui, evoco l'entranyable record dels lletraferits lloretencs i el simpàtic ambient dels bons i estimats amics, bona part dels quals ens han deixat - i Déu tindrà a la seva glòria - com foren l'erudit i impenitent col·leccionista Emili Martínez Passa pera, el genial Melcior Montero doblat de músic i de poeta, el lloretenc per excel·lència Just Marlés i Vilarrodona, capità de vaixell conegut arreu pel Sr. Marlés de Santa Cristina, i aquell altre gran senyor de Lloret, Joaquim Font i Marlés, que m'obrí de bat a bat les portes de l'arxiu de la casa Sala i tinc el goig de reveure els que encara avui sortosament són plens de vida, elements destacats de la intel·lectualitat lloretenca, també excel·lents amics i companys d'afició, com Esteve Fàbregas Barri, Àngel Martínez de la Guardia, Joan Bautista Bernat, Albert Batlle, Agustí M. Vilà, E Mas, l'historiador Joan Domènech i Moner, i tants i tants més que han produït a la vostra vila un sediment cultural prou sòlid perquè, sota la batuta d'un alcalde lloretenc de soca-rel, s'hagin pogut crear uns museus que són un honor per tots vosaltres i reorganitzar l'Arxiu Històric Municipal dirigit per un excel·lent professional.

Dit això, no us pot costar gens d'endevinar per quins viaranys seguirà el curs d'aquest pregó de la festa gran de Sant Romà. Potser l'ambient que hom respira en el nostre temps és més propici a tractar de negocis que no pas de sants i, fins i tot, hi ha qui, per tal que el tinguin intel·lectualment per alguna cosa, vulgui sentar plaça d'agnòstic. Però un servidor vostre, a punt de deixar la vida terrenal, quan s'acosta l'hora de la veritat, no es pot permetre el paper ridícul de conrear l'agnosticisme. Altrament, ningú dels que tenen per professió el conreu de la història pot deixar de tenir en compte la vinculació del nostre país amb el fet religiós. Aquest és també el cas de Lloret de Mar amb Sant Romà, el màrtir gironí per excel·lència.

A mitjanies del segle IV, tot just acabades les persecucions de l'Imperi Romà contra el cristianisme, finida l'anomenada era dels màrtirs, el gran poeta hispano-llatí Aureli Prudenci va cantar en himnes bellíssims les glòries d'aquells que havien donat la vida en testimoni de la seva fe. En l'estrofa dedicada a Girona, ciutat cap i mare de la nostra diòcesi, ho fa amb aquestes paraules: «*La petita Girona, rica en santes despulles de màrtirs, proclama la glòria de Feliu*». O sia que, amb breus paraules, fa present que



Girona, a més de les de Sant Feliu, conservava moltes altres restes de màrtirs.

Avui és perfectament documentat com, en ple segle XI, en el pontificat del bisbe Berenguer Guifré, Girona donava culte a restes de Sant Feliu, Sant Narcís i Sant Romà, tots ells màrtirs gironins.

Qui era aquell Sant Romà? Com de la majoria dels màrtirs dels primers segles, hom no en sap gran cosa més que el seu nom i el fet del martiri. Segons explicava el mateix Berenguer Guifré, gelós guardià d'aquelles relíquies, Romà era company de Sant Feliu, evangelitzador de Girona i doctor de les Espanyes (1). Així doncs, no tindria res a veure amb els altres 24 sants anomenats també Romà, un abat de Lyon, un soldat i un ostiari màrtir de Roma, un bisbe a Nepeto, un altre bisbe i un prevere a Auxerre, un bisbe a Rouen, un diaca i un anacoreta màrtirs a Antioquia, un prevere a Bleye, un bisbe a Metz, un monjo a Bobbio, un màrtir a les Rússies, un anacoreta a Bulgària, un màrtir a Cesarea de Capadòcia, un abat al Jura, un bisbe a Fièsole, un monjo a Font Rouge, un màrtir al Japó, un altre a Síria, un bisbe a Reims, dos més a Laon i Samosata i un màrtir a Raqqa a la Gatlàzia.

Del Sant Romà de Girona, les notícies tradicionals, com hem dit abans, només treuen la seva condició de company de Sant Feliu, de màrtir a Girona i la de propagador de la fe cristiana, i no sabem si seria sacerdot o un simple seglar. Però en la terminologia paleocristiana, els màrtirs eren qualificats de lluitadors, *athletae Christi* o *Christi milites*, soldats de Crist, com així encara manté l'actual himnologia litúrgica. D'ací que per la candorositat tant del poble com dels seus pastors, quan volgueren plasmar la figura de Sant Romà, l'imaginessin sovint vestit de militar i, com en altres llocs, així s'anà fent a Lloret fins els nostres dies, en imatges de tota mena i, fins i tot, en goigs i butlletes de sanitat. La bella escultura que representa Sant Romà presidia l'altar major de la vostra església parroquial fins l'any 1915, i la que hi hagué després fins la disbaxa del 1936 ens mostraven un personatge vestit de soldat romà, però calçat amb una mena de polaines, que donaven motiu a la dita popular «Sant Romà porta botines».

I com va ser que Sant Romà esdevingués patró titular de l'església i de la vila? Per explicar-ho millor caldrà que ens situem a l'onzena centúria, en el nostre racó de món, quan s'anava consolidant el país que, anys després, seria conegut pel nom de Catalunya. Enmig de les estructures feudals i del neguit d'aprofitar la terra per sobreviure, també es refermaven les ànsies d'eternitat i van sorgir nous temples en l'àmbit rural, uns com església pròpia dels que l'erigeixen i altres de la col·lectivitat a títol parroquial, suport - aquests darrers- de les futures organitzacions municipals de la terra.

El territori de Lloret, escindit des de començament del segle XI - concretament de l'any 1001- del terme de Maçanet de la Selva, havia passat a domini del vescomte Amat. Sicardis, senyora del castell i terme de



Lloret, des de molt jove vídua del noble Gaufred Bernat, es casà amb el magnat Umbert Odó, baró del Montseny 1 de la conca del Tordera i la seva marina. L'any 1071, vídua per segona vegada, es retirà amb els seus fills solters, un de cada matrimoni, i es feia càrrec del patrimoni paternal.

Aleshores regia a la seu de Girona un prelat d'empenta, aquell Berenguer Guifré, el devot de Sant Romà esmentat abans, fill del comte de Cerdanya, bisbe que no es planyia d'anar d'un cap a l'altre de la diòcesi consagrant esglésies parroquials. A les acaballes de l'any 1708 començà la seva visita a la marina de la comarca selvatana i el 8 de desembre consagrava l'església de Santa Maria d'Aro.

El 8 de gener de 1079 consagrà una nova església parroquial, que dedicà a Sant Romà, les relíquies del qual venerava en la seva seu de Girona. Si avui la consagració d'un temple rep molta solemnitat, encara era més celebrada aleshores, quan la fe del poble era molt intensa i es vivien activament els actes litúrgics. A Catalunya feia poc temps que els ritus visigòtics havien estat substituïts per la litúrgia romana; així docs, la consagració de l'església de Lloret es féu amb la magnificència del ritus romà. Calgué que, la vetlla abans del dia escollit, el bisbe oficiant i els seus clergues es prepararessin amb un rigorós dejuni i penitències; davant del temple que es volia consagrar, hom muntava una tenda o tabernaculum - avui en diríem una carpa- on serien situades les relíquies de màrtirs que, l'endemà, durant la consagració, serien deposades al sepulcret de l'ara del nou altar; a l'entorn d'aquelles relíquies eren cantades les vespres i completes en honor dels respectius màrtirs. El dia assenyalat, de bon matí, després de celebrades matines, es formava una processó en la qual els sacerdots conduïen les relíquies al temple on començarien les llargues cerimònies consagratòries.

I aquell matí del dimarts vuit de gener de l'any 1079, quan el marquès Ramon Berenguer I governava els comtats de Barcelona i de Girona, pontificava l'església romana el papa Gregori VII i reganava a França el rei Felip, així es va fer, terra endins de Lloret de Mar, a l'indret que se'n digué més tard Les Alegries i on s'havia bastit una església que havia de tenir la condició de parroquial. Si avui dia les escasses consagracions de temples que es celebren són de llarga durada més ho eren aleshores i, entretant, els fidels esperaven fora del temple que es donés fi al conjunt de cerimònies, introïts, exorcismes, benediccions, antifones, salms, trops, verbetes, oracions de tota mena, creu de cendra al pla de l'església, unció crismal als pilars del temple, desvalls d'encens, i per fi la consagració especial de l'ara, on el bisbe, representant una simbòlica sepultura d'un màrtir, hi deposà relíquies del Sant titular. Després d'això, obertes de bat a bat les portes de l'església, els fidels pogueren assistir a la missa que el bisbe Berenguer Guifré celebrà en el nou altar.

Però encara mancava una darrera formalitat. Les normes canòniques exigien que, a l'erigir una església, aquesta disposés de mitjans de subsistència, puix que la seva consagració o dedicació era com un



matrimoni espiritual i li calia la dot. Tot seguit de la consagració de l'església de Sant Romà de Lloret, hom va redactar l'escriptura de la seva dotació o dotalia. El primer que en aquell acte hi té intervenció és el bisbe Berenguer Guifré que concedeix a Sant Romà els delmes, primícies i oblacions dels fidels. Madona Sicardis i els seus fills, Udalard i Bernat, li fan donació d'una porció de terra a tot l'entorn de l'església, amb 30 passes de fondària, que servirà de cellera i cementiri. La mateixa Sicardis i els seus fills tornen a prendre la paraula i cedeixen a més una gran extensió de territori fins arribar a una possessió que té a Lloret el monestir de Sant Pere Cercada. El bisbe intervé de nou i fixa el tribut que l'església de Lloret haurà de pagar anyalment a la seu gironina, en una esmina de forment i una altra de blat a la mesura dita aleshores d'anyell, que equivaldria ara a una quartera i un quartà poc més o menys. També es fixaren els termes de la parròquia que, en línies generals, coincidien amb els de quan la segregació del bisbe hi afegí la clàusula corrent que restava sotmesa a la seu de Girona, de la que cada any en rebria els sants olis i obeiria puntualment els seus preceptes (2).

Des de Lloret, el bisbe arribà fins a Pineda on el dia 17 del mateix mes de gener hi consagrà l'església de Santa Maria i, fent enrere, tornà altra vegada a ací per consagrar la capella del castell. En aquesta segona estada a Lloret, el bisbe va conferir la tonsura clerical a Bernat, fill petit de madona Sicardis, el qual en l'acte de dotació de la capella consagrada al castell, datada del 23 del mateix mes, hi figura amb la condició de clergue. Tal volta pervindria d'aleshores la gloriosa cursa d'aquell jove lloretenc del segle XI que, al cap de 14 anys d'aquests fets, fou investit bisbe de Girona com a immediat successor de Berenguer Guifré.

Els vincles de la nissaga de Sicardis i els Umbert amb la seu de Girona, sobretot com a conseqüència de l'adscripció clerical de Bernat, les clàusules del testament de Sicardis de l'any 1103, les darreres voluntats del fill del bisbe de l'any 1110, una discutible cessió de Bernat de Palafolls (nét de la difunta baronessa) i els tripijocs amb els veïns senyors de la família de Montcada, feren que Lloret esdevingués una baronia del capítol de canonges de la catedral de Girona (3). La dura mentalitat feudal tant dels canonges com dels Montcada i el fet que el cabilde fos cada vegada més exigent en la percepció de rèdits i servituds sobre els seus vassalls lloretencs, que al seu torn tenen per insuportables tals servituds, van conduint a conflicte rere conflicte. Les primeres bregues i plets que coneixem comencen l'any 1374 i es renoven el 1446, quan els lloretencs no veuen altra manera d'acabar aquell estat de coses que passant a domini de la Corona Reial en uns moments en què regnava la dinastia d'Antequera, favorable a tot allò que pogués frenar el poder de la noblesa i dels senyors de les baronies; però el paborde del Capítol de canonges reprimí totes les temptatives d'alliberament i, fins i tot, prohibia que els veïns es poguessin reunir per elegir els seus representants i aplegar diners per les despeses dels plets; hi hagué actes de violència, en els que perdé la vida el lloretenc Gaspar Guitard. La reina Maria, muller i lloctinent d'Alfons el Magnànim, es féu



protectora de la gent de Lloret, envoltà la vila amb els seus soldats, hi plantà el penó reial de les barres i amonestà severament els canonges de Girona. Però la legalitat aleshores vigent era a favor del Capítol i no dels lloretencs, car els drets de la baronia pervenien dels usatges i constitucions de Catalunya i d'això n'eren els més fermes mantenidors els estaments de les Corts i, en definitiva, Lloret hagué de seguir sota el jou feudal (4). Des d'aleshores, altres 350 anys més d'història de Lloret són una aspiració constant a la seva llibertat local i a la incorporació a la Corona Reial i, en certs moments, es reprenen les violències i els empresonaments. Abans de final el segle XVIII, els lloretencs mouen plet davant de la Reial Audiència (5) que es resol favorablement per sentència de 21 d'abril de l'any 1800 (que, malgrat ser recorreguda pels canonges, acabà essent ferma). D'acord amb aquesta sentència els lloretencs sortien del jou feudal i assolien llur adscripció immediata a la corona, sota la majestat del rei Carles III. L'alliberament els obligà a un nou sacrifici econòmic per compensar el Capítol gironí. Amb això, Lloret de Mar tingué ben guanyat, entre altres beneficis, el dret de timbrar el seu tradicional blasó del lloret amb la diadema reial, en lloc d'una ridícula corona mural aliena a la tradició heràldica catalana.

Amb el seu alliberament, van en progressió les activitats marineres de Lloret, arrelades de temps. Els que havien estat senzills pescadors o que només s'atrevien a la navegació mediterrània, des de les darreries del segle XVIII s'inicien a les rutes atlàntiques, van prosperant les drassanes -aleshores en deien mestrances-, i els vostres patrons, pilots, mestres d'aixa i negociants fan famós el nom de Lloret a les Amèriques, on molts hi creen el seu imperi econòmic i, quan tornen a casa, fan participar a la vila del profit dels seus esforços. Però en el nostre segle, Lloret de Mar, des de fa una cinquantena d'anys, amb la iniciativa dels seus habitants, sense que li calguin ajuts exteriors, ha posat el seu tremp -aquell tremp de sempre- en adaptar-se a les contingències dels nostres dies i ha fet de la vila la capital turística amb projecció internacional que ha servit de model als altres indrets turístics del país.

Però, amb tot, els lloretencs han sabut mantenir-se arrelats a les seves tradicions, sense sotmetre's a les influències forasteres i aprofitant només el més útil de l'ambient internacional que respira la vila i a l'entorn del qual volta la vostra economia que tan bé sabeu aconduir.

Des de l'esdeveniment del 8 de gener de l'any 79 que us posava sota el patronatge del gloriós Romà màrtir de Girona, s'han escolat més de 900 anys i avui, a punt de començar un nou mil·lenni, aquest Sant segueix presidint la vida lloretenca, acollida a la seva protecció, contemplant la transformació del primitiu agrupament rural en vila, els seus posteriors anhels de llibertat i la venturosa prosperitat que arriba als nostres dies, mentre veniu celebrant la festa del patró com vingueren fent els nostres avantpassats. En el curs d'aquests 900 anys, les generacions s'han anat succeint una rere l'altra i, entre tots, heu anat fent gran la vila. Tots



Ajuntament de  
Lloret de Mar

**SAMLM**  
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR

vosaltres estimeu el vostre poble, amb els seus turons i fondalades, les seves planes, les costes tallants ran de la mar, cales i platges, rieres i boscatges, els vells santuaris de les Alegries, Sant Pere, Sant Quirze i Santa Cristina, perquè tot això és ben vostre, tocat per la virtut dels vostres avantpassats i fertilitzat per la seva suor i la seva sang. Tot es deu tant als antics com als més moderns i als presents i, en passar la torxa dels uns als altres, per fer gran el vostre poble, també heu anat transmetent l'amor a Sant Romà. Quan un poble com el vostre, per més que sigui obert a tots els vents, sap mantenir les seves tradicions i el culte mult centenari al seu sant patró, tot i els influxos exòtics i el desgavell dels nostres temps, cal proclamar decididament que és un gran poble i que mereix l'admiració de tothom.

Desitjo de tot cor que gaudiu d'una venturosa Festa Major.





## Notes:

(1) Annexos I i 11

### INSCRIPCIÓ SOBRE IVORI EN UNA TAPA DE THEC A DE RELÍQUIES

HEC S VNT RELIQUIAE SANCTI ROMANI, SANCTITOME, MARTYRVUM, QVI  
APVD GERVDAM CLAVIB VSTRANSFIXI MARTYRIVM PASSI

(Aquestes són les relíquies de Sant Romà i Sant Romàs, màrtirs, els quals patiren martiri a Girona traspassats per claus)

(Text conegut per l'erudit Nicolás Antonio. Fou publicat per Diehl i després per Delehayé. A les darreries del segle XVI estava en poder dels PP. de la Companyia de Jesús i, d'aquests, passà al col·leccionista d'antiguitats i virrei de Catalunya Duc d'Alcalà. Hübner la situa als segles VI o VII i Vives Gatell del IX o del X. Cap autor dubta de la seva autenticitat.)

E. Hübner, *Inscriptiones Hispaniae Christianae*, n.192

J. Vives i Gatell, *Inscripciones cristianas en la España romana y visigoda* (Ben, 1942) p.II li

## II

Any 1087

Betra de Berenguer Guifré bisbe de Girona a Sighard abat de la Congregació de Santa Afra.

(Versió catalana del text llatí)

Al caríssim pare i senyor Sighard abat i a tota la congregació de Sant dalric i Santa Afra màrtir.

De Berenguer bisbe de la santa seu de Girona amb el seu clergat i poble fidel.

Gaudiu, per sempre, de tota la benaurança en Crist.

Conegut, caríssim, el venerable afecte de la vostra fraternitat, que hem vist en el vostre enviat, i llegides respectuosament les lletres que ens heu tramès, convençuts pels vostres precés -tot i que el que demaneu és per nosaltres el que més estimem després de Déu-, hi accedim gustosament. Certament és tan gran la plenitud de la caritat que Jesucrist ens recomana que caldria tenir per un veritable crim no donar tot seguit a qui ens ho demana allò que cobdiciosament voldríem retenir.

Per això, caríssims germans, observant els preceptes de la caritat -i si ens estigués bé el dir-ho, vanagloriant-nos d'això-, enviem a la nostra santetat un magnífic present, d'entre els tresors de la nostra sacrosanta salvació. A saber: tot barrejat amb terra, ossos, carn, sang i vestidures del nostre santíssim doctor Feliu, màrtir de Crist, o sia d'aquell que venerem per apòstol i profeta, i no d'aquell altre [Feliu] tingut per diaca del sant bisbe Narcís, puix que reposa honorablement a la ciutat de París on el portà el piadosíssim Carles rei dels Francs. També [us trametem quelcom] de la vestidura i estola amb els quals és posat en el sepulcre el nostre gloriosíssim pare Narcís bisbe i màrtir de Crist; però del cos d'aquest res us en podem enviar, perquè, fins ara, per la gràcia de Déu, es conserva incorrupte, tal com en el dia que el seu esperit deixà aquest segle i anà vers el Senyor.



També us enviem ossos del cap i mans de sant Romà, preclar màrtir de Crist, company de l'esmentat Feliu, venerat màrtir de Girona i doctor de les Espanyes. Els envasos de les sagrades relíquies que us remetem, duen breus indicacions -no fos cas que per ignorància, es produís una confusió -i d'aquesta manera en podrà distingir, per tal que cada una estigui garantida i advertida sense cap mena de dubte pels desconeguts.

Així doncs, caríssims en el Senyor, alegreu-vos, exulteu de joia, pel gaudi d'haver obtingut tant grans relíquies d'aquests tres sants, com a símbol i en nom de la Santa Trinitat. I us preguem humilment que vulgueu conservar tan valuosos presents confiats a la vostra fe, amb no menor reverència de la que nosaltres els tenim, per tal que, amb la protecció dels quals hem posat les seves relíquies a les vostres mans, gaudiu de Santa Pau i tranquil·litat en la vida present i assoliu el repòs de la futura benaurança.

Us enviem la «Passió» de Sant Feliu on anotem el seu natalici [o dia del seu traspàs] a les calendes [dia primer] d'agost. Sobre els fets de Santa Afra, en sabeu més vosaltres que no pas nosaltres. De Sant Narcís us diem el que en sabem; el llibre de la seva passió i el dia del seu òbit, havent-nos envaït els pagans que han devastat les nostres esglésies i despoblat els nostres llocs, els hem perdut sense esperances de recobrar-los.

No obstant celebrem solemnement la festivitat del seu traspàs el dia quart per les calendes de novembre i la de la seva translació el cinquè per les d'octubre.

Esteu bons i pregueu per nosaltres a Déu omnipotent.

Marcus Velsar, Conversio et passio SS martyrum Afrae etc (Venècia, 1591) i també Opera historica et filosofica sacra et profana (Nuremberg, 1682).

Antoni Vicens Domènech, Historia general de los santos del Principado de Cataluña (Girona 1630, pp.66-67)

Onofre Relles, Historia apologética de la vida y martirio de san Narciso. .d e Gerona (Ben, 1679, pp.265-266)

Antolín Merino i José La Canal, España Sagrada, t.43 (tractat 81)

Documenta ad antiquum Ecclesiae Gerundensis statum expectantia XXXIV.

Frances X. Dorca, Colección de noticias para la historia de los Santos martires de Gerona (Girona, 1806)

Joaquim Pla i Cargol, Santos martires de Gerona (Girona, 1955 pp.48-49), amb traducció del document al castellà.

Anscari M. Mundó, L'autenticitat del sermó d'Oliba de Vic sobre Sant Narcís de Girona (Anal es del Instituto de Estudios Gerundenses, XXII, pp 101-103)

## (2) Apèndix III

### III

1079, gener 8

Dotalia de l'església de Sant Romà de Lloret que ha consagrat Berenguer Guifré bisbe de Girona.

(Versió catalana del text llau)

A l'any 78 després del mil·lèsim de l'Encarnació del Senyor, era de 1108, indicció setena. El senyor Berenguer bisbe de la santa seu de Girona ha vingut a consagrar l'església construïda en honor de Sant Romà, al comtat de Girona, al lloc anomenat Lloret. I, en el dia de la consagració, l'esmentat prelat ha donat a aquesta església els delmes, primícies i ofrenes dels fidels, tant vius com difunts. A continuació, en el nom de Déu, madona Sicardis, amb els meus fills, a saber Uzalard i Bernat, en aquest dia de la dedicació d'aqueixa església, per



salvació de les nostres ànimes i de les dels nostres pares, li donem per cementiri la porció de terra de la nostra plena propietat que conté les trenta legítimes passes a rot l'entorn del temple i, a més, la peça de terra conreada i sense conrear, que tenim a la Vall, a saber des del puig sobre el Pedró fins al Pugel, fins la Roqueta sota el Pugel i, des d'allí, rot dret pujant per la serra, cap a Tramuntana i des d'allí cap a Llevant fins al Pujol, i en terreny de Sant Pere Cercada on fineix i retorna al Pedró a migjorn i ponent. L'esmentat bisbe posa sota la seva protecció i defensa tant el cementiri com les demés coses, de tal manera que ningú, sigui quin sigui el seu honor, condició o edat, no hi faci cap violència, ans bé resti en bon salvament i defensa a honor i reverència de la mateixa església. El terme d'aquesta església i parròquia és com segueix: a la banda d'orient confronta amb el terme de la parròquia de Sant Vicenç de Tossa i Sant Joan de Castell prop de Mont Gros, a la Masada i a Palumera, a migjorn igualment amb parròquia de Sant Joan a la Vall Marina, tal com va vers l'església de Sant Quirze. A la banda de ponent amb els límits de la parròquia de Sant Esteve de Tordera a l'era anomenada Bulgera i d'aquesta al turó dit de Bagassa-morta, la Vall de Salamó, la font de Sarre, la Lloreda, la Virgília i al cim de la muntanya, tot dret fins el Montbarbat. A tramuntana fins els termes de les parròquies de Sant Llorenç de Maçanet, Santa Maria de Vidreres i Sant Esteve de Caulers, des del Montbarbat a Mont Oriol, era d'Oredella, Puig s'espina i trona al Mont Gros. El tribut anyal d'aquesta església és d'una esmina de forment i una altra de blat a la mesura d'anyells. A més, el prelat ha sotmès la dita església a la seu de Girona, de tal manera que cada any en rebí el crisma i resti obligada a observar les seves normes i preceptes. Aquesta dotalia s'ha escrit el dia sisè pels idus de gener de l'any dinovè del regnat del rei Felip.

+Senyal de madona Sicardis.+ Senyal d'Uzalard. +Senyal de Bernat, els seus fills que ho aproven signen i preguen que es firmi.

+Berenguer, per la gràcia de Déu, bisbe de Girona.

+ Arnau prevere.+ Bernat sagristà.

Senyal de l'escrivà Pere.

Arxiu capitular de Girona. Pergamí 502, carpeta 7a (Trasllat datat de 1192, desembre 23)

Arxiu id. LHbre Verd, foli 366 r.

J.M. Pons i Guri, Dotalies d'esglésies selvatanes del bisbat de Girona (Recull d'Estudis d'Història Jurídica Catalana), II (Ben, 1989), pp.472-473.

(3)

*Memorial ajustado cotejado del pleyto que siguen la villa de Lloret del Principado de Cataluña y los señores fiscales don Antonio Alarcón Lozano y don Joseph de Ibarra con el venerable Capítula de Canónigos de la Santa Iglesia Catedral de la ciudad de Girona, sobre incorporación a la Corona y tanteo en su defecto del Castillo, jurisdicción y demás derechos dominicales que disfruta dicho cabildo en la expresa villa* (Madrid, 1799), folis 5 a 7, 14-17.

J.M. Pons i Guri, *Sicardis senyora de Montseny i de Lloret*, a *Medievala*, 10 (Barcelona 1992), pp 351-36; *Jurisdiccions compartides en la Catalunya baix medieval*, a Recull d'estudis d'Història Jurídica Catalana. Vol III (Barcelona 1989), pp: 134.138. Jaume Villanueva, *Viaje literario a las iglesias de España*, XIII (Madrid, 1850), pp 269-270. M. Josefa Arnall i Juan i J.M. Pons i Guri, L'escriptura a les terres gironines. I (Girona, 1993), pp.116-117.

(4)

Rescripte de 27 de juliol 1446 (Arxiu Històric Municipal de Lloret de Mar)

J.M.Pons i Guri, La sentència del castell de Lloret, revista Recull ci t. pp: 163-182

Memorial ajustado etc.cit. fols 10-II v., 17-17 v.

SET PREGONS

Esteve Fàbregas i Barri, Lloret de Mar (Madrid, 1959), pp.51 i ss.

(5)

Memorial ajustada etc.cit. fals 1-23 v

Esteve Fàbregas i Barri, cit.pp. 58,70 i 71



Ajuntament de  
Lloret de Mar

**SAMLM**  
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR

Joan Domènech i Moner, La revolta dels Josep Punt Diari del 17 de juliol de 1988, p.6-7

Francesca Mas i Marquès, La revolta dels Joseps (Santa Coloma de Farners, 1988)

(6)

«Se declara haver Jugar a la incorporación a la Corona de la jurisdicción civil y criminal, alta y baxa, mero y mixta imperia de la villa, castillo y honor de Lloret, devolviendo al Cabildo de Gerona los 12.000 sueldos moneda de terna y las 500 doblas de oro que expresan las escrimras de 24 de mayo de 1388 y 2 de abril de 1657 y en lo demas se le absuelve».

(Part dispositiva de la sentència de primer d'abril de l'any 1800)

Adición al memorial ajustada cotejado con citación y asistencia de las partes del pleyto que siguen la villa de Lloret del Principado de Cataluña y los señores fiscales don Joseph de Ibarra y don Julian de Agudello con el venerdble Capímlo de Canónigos de la Sama Iglesia Catedral de la ciudad de Gerona etc (Madrid, 1801), fol.I.